

Rysslands experiment.

Så långt hava dessa siffror undantagit Ryssland och Kina; denna sedvänja inom statistiska arbeten angående vete beror helt och hållet på bristen på pålitliga upplysningar. Vad beträffar Kina förbättras icke förhållandet, och allt som kan sägas är, att det finnes ingen omedelbar antydning till de stora veteflöden, vilka ibland försäkras komma från Mandschuriet, medan å andra sidan Kina, om ej någon förändring inträffar i silversituationen, icke med sannolikhet kan anses bli en mycket större importör inom den närmaste framtiden.

Fallet Ryssland är emellertid annorlunda. Det skulle vara att gå långt utom gränserna för föreliggande översikt att försöka någon som helst förutsägelse av utgången av det stora sociala experimentet i Sovjetstaten, och det är än så länge inte ens möjligt att sätta obetingat förtroende till ärligheten och riktigheten av från Moskva utgiven statistik. Det blir nödvändigt för denna undersöknings ändamål att godtaga sådana uppgifter med den eftertryckliga tysta anmärkningen, att ingen, och kanske minst av alla Stalin, vet hur goda hans chanser att fullborda hans kungjorda planer äro.

Ryssland blev en exportör av vete i stor skala år 1930, för första gången sedan kriget. Under detta år avmejdades en areal om något under 59 millioner acres, medan planer — bestyrkta såges det av ett faktiskt verkställande av insåningen av vintersäd — äro å bane för en ökning på 10 millioner acres under innevarande säsong.

Om vi innefatta Ryssland, blir världens areal med undantag av Kina något över tre hundra millioner acres, och tio millioner skulle öka denna med 3.3 procent. Med enkla ord, Ryssland lovar, under det tredje av sina berömda Fem År, att öka världens areal något mera än Australien gjorde mellan 1923 och 1930, och föga mer än dubbelt så mycket som ö-kontinenten lade till sin veteareal förra året, då denna gick upp från 14 till 16 millioner acres.

Det är naturligtvis nödvändigt att komma ihåg, att den slags jordmån som besås Ryssland och fuktighetsförhållandena kanske komma att göra dessa nya acres mera effektiva vid ökningen av förrådet än fallet var i Australien, ehuru det ej synes vara så stor skillnad i detta avseende, då Sovjets nya arealer i allmänhet befinna sig på utmarker.

I få ord synes det vara skäl antaga, att den ryska ökningen av arealen ej kommer att mer än motsvara reduktionen i andra länder, om den åstadkommer det. Ytterligare underrättelser om denna Sovjets skenbara ekonomiska framgång äro viktiga, men icke inom denna artikels utrymme.

Så långt om vad människan har gjort under senare år, och fortfarande gör, för att ändra förhållandet mellan tillgång och efterfrågan på världens vete. Vi kunde lätt förirra oss långt i denna riktning — hänföra till de erkända tecknen på minskning av insåningen av vin-

Vetesklarna reda för tröskning.

terråg i Europa, inklusive Ryssland, och till andra faktorer, men det är omöjligt att i detalj undersöka hela problemet. Låt oss ägna oss åt den roll naturen spelar.

Naturen avgör.

Om vi undersöka medelavkastningen per acre i världen, utom Ryssland och Kina, märka vi att under de fyra åren 1923, 1924, 1925 och 1926 avkastningen per acre i världen understeg medeltalet under de nästa fyra åren med 0.26 bushel. Vi finna också, att världsavkastningen varierade, även under denna korta period, med nära två bushels per acre. En sådan variation, tillämpad på den totala arealen, utom Ryssland, skulle innebära en skillnad mellan två säsongers skördar på nära sex hundra millioner bushels — mer än världens nuvarande synbara förråd.

Betänk vad detta faktum innebär. Det beyder att ingen mänsklig hjärna kan förutse, och ingen mänsklig hand avvärja, en sådan variation av världens veteproduktion, som skulle vida uppväga varje tänkbar ökning eller minskning av världens vete-förråd, som kunde arrangeras av något som helst tänkbart internationellt företag. Skulle en konferens liknande den nyligen i Rom hållna komma överens om en allmän reduktion av arealen i varje land i världen, kunde några få tum regn ingevarande sommar omintetgöra resultatet, eller några få mindre lämnas världens vetereserver uttömda.

Vad beträffar en aktion från någon individuell nation, betänk bara, att inverkan på världstillgången av en sådan variation i avkastningen per acre som inträffade mellan 1924 och 1928, skulle vara dubbelt så viktig som ett beslut av Förenta Staterna att, eller att inte, återinträda på exportmarknaden; tre gånger så stor som den vetemängd som Ryssland, att döma av föregående års siffror, kan vänta att få sälja utomlands i år; och lika stor som Canadas oförmåga att producera ett vetekorn under sitt bästa skördeår.

Den andra punkten — den ökade medelavkastningen under de fyra senaste åren jämförda med de fyra föregående — är också viktig. Man kan ge den dess rätta betydelse genom att tänka sig en världskonferens under senare sommaren 1926 för utarbetande av något system för att justera världens veteproduktion till efterfrågan. Hade en kommitté vid en sådan konferens beslutat att minska insåningen i världen till en areal, som, förutsatt att avkastningen under de nästa fyra åren skulle motsvara densamma under de fyra föregående åren, skulle tillgodose en känd konsumtion, skulle den bestämda arealen ej hava varit mindre under de följande fyra åren än som verkligen insåddes.

En variation av 0.26 bushel per acre skulle, om den tillämpas på världens areal — utom Ryssland och Kina — innebära omkring två hundra femtio millioner bushels under fyra år. Hade produktionen per acre 1927 till 1930 varit vad den var mellan 1923 och 1926, och hade konsumtion ägt rum i den skala som verkligen nåddes, skulle det ej finnas något veteöverskott i dag, utom ett knappt arbetsförråd. Under de fem åren före 1928, då vi icke hördet något om överproduktion, var världens synbara förråd vid början av varje år omkring trehundra-tretton tusen bushels. I dag är det omkring tvåhundra-sextio millioner bushels mera — eller nästan precis den mängd som tillagts av en oförutsedd och oberäknelig naturens givmildhet.

Världens diet.

Sedan meddelar man oss, att den stora konsumerande allmänheten har definitivt ändrat sin diet, att vete ej längre är den viktiga del av världens födoämnen, som det en gång var, och att farmaren måste inse detta. Siffror av tvivelaktig exakthet men av erkänd allmän riktighet visa tydligt, att en reduktion per capita av vetekonsumtionen ägt rum under senare år, särskilt i de mera industrialiserade länderna. Att av detta enstaka faktum draga den slutsatsen, att en permanent förändring ägt rum i världens diet, är att gå för långt.

Det är allmänt känt, att vete, även till priser, som varit gällande under senare år, är det mest ekonomiska av alla mänskliga födoämnen; och övergången till andra födoämnen, till kött och mejeriprodukter, till färska grönsaker och socker, är ingen överraskning för någon, som inser, hur mycket levnadsstandarden i Västra Europa har förbättrats mellan krigsåren och nuvarande tid. I länder som Kina, på en knapp existensnivå i godkostnadsnärheten, skulle en förbättring av levnadsstand-

arden troligen inte göra någon skillnad i den totala förbrukningen av spannmål men skulle medföra ett tillägg av andra födoämnen till den nuvarande fullkomligt otillräckliga dieten. Men i Belgien, Frankrike, England och Tyskland levde män och kvinnor redan före kriget gott, om än med för liten variation i dieten. Den erkända men kanske ekonomiskt obefogade förbättringen av levnadsstandarden i dessa länder under det gångna årtiondet för logiskt med sig en tendens till minskad proportion av spannmål i dieten. Att profetera om fortsättning av denna tendens är att förutsätta för mycket av tillgängliga uppgifter.

Författaren av denna artikel fransäger sig öppet all förmåga att förutspå framtida tendenser i världens tillgång och efterfrågan på vete. Han har försökt att framlägga en korrekt bild av några fakta, som i dag i allmänhet äro förvrängda i allmänhetens uppfattning. Han kan ej i en kort översikt behandla många av situationens invecklade förhållanden. Vi kunna till exempel endast ta taga världssiffror och behandla dem som om världsmarknaden vore fri och utan lokala friktioner, vilket ej är fallet. Att lägga tusen acres till veteproduktionen i ett land torde ej hava samma inverkan på marknaden som om tillägg vore i ett annat område. En sak är att handelsvanor äro svåra att ändra. Skulle Spanien få en större skörd år 1931 än som visade sig tillräcklig för att tillgodose de spanska behoven under 1930, behöfde detta icke nödvändigtvis innebära en export av spannmål. Det spanska samhället är i huvudsak jordbrukskande, och i en sådan miljö återspeglas en ökning eller minskning i produktionen av ett viktigt födoämne av en ökad eller minskad lokal konsumtion snarare än av export eller import, liksom fallet i ett land som Canada. Detta är endast en av många faktorer för invecklade att hastigt värderas.

Allmänna ekonomiska och finansiella förhållanden inverka på både pris och konsumtion av varje viktigt födoämne, och det är ett faktum, att ens förutsedda riktningen av en inverkan, för att ej säga dess intensitet.

Minskad produktion är farlig.

Allt vad författaren kan säga är, att den nuvarande nästan universella uppfattningen

att världen lider av en lång period av dåraktig överproduktion av människans viktigaste födoämne är grundad på missuppfattningar och kan få de mest allvarliga följder. Vid den nyligen avhållna vetekongressen i Rom stod den framstående engelske ekonomen Sir Daniel Hall nästan ensam i sin opposition mot denna teori — men han har alldeles rätt.

Det finns för mycket vete på världsmarknaden för närvarande, och det är en ringa tröst för bekymrade farmare att säga dem, att situationen troligen är av mycket temporär natur, men det är långt bättre än att predika minskad produktion, vilket kan sluta med det mest allvarliga slag för den moderna civilisationen. Vetemarknadens framtid beror på det samfälliga spelet av många krafter; på den allmänna prisnivån, på framgången av ett mycket invecklat och farligt experiment i Ryssland, på konsumtionens tendenser, vilkas riktning icke kunna med visshet förutsägas, och den långt viktigaste faktorn av alla på den massa regn, som faller på tre hundra millioner acres under vete under den närmaste månaden.

Dessa nuvarande tryckta läge är en följd av många ting; på en allmän nedgång av livsmedelspriserna, på tusen och en faktorer i allmän politik och psykologi. Det återspeglar icke några allvarliga missstag i riktning mot överproduktion — så långt som människans har beragit till det. Den återspeglar mer än något annat ett oförutsett och oberäkneligt faktum — en världsprödnation under 1928, som var abnormt stor, och vars följd ännu kan ses i överfyllda spannmålmagasin i hela världen.

Till slut skola vi se till att erfarenheten är den bästa av alla rådgivare. Den mänskliga rasen har under fem tusen års nedskrivna historia förgäves kämpat för att producera tillräckligt med födoämnen för att kunna giva mänskliga varelser nog med mat — och har aldrig lyckats. Om i ett ögonblick av ovanlig givmildhet naturen har lagt ett tillfälligt överskott till människans brödförråd; och om som en följd därav män och kvinnor lida, då är orsaken och botemedlet icke att finna i ett ytligt granskande av några sifvertabeller, utan i en djupgående undersökning av de fundamentala brister, som måste finnas i vårt distributionssystem.

Det kommer att taga en lång tid, mycken samverkan av skilda intressen och all människans visdom att rätta varje sådant fel. Under tiden behöves samhället sådant det är fortfarande födoämnen, och ingen värre politik kan tänkas för dem som önska behålla det nuvarande systemet liksom för dem som önska förbättra detsamma, än ett fortsättande av vilda och oförnuftiga påståenden, vilka söka fastslå den uppfattningen, att det finns för mycket vete, och på så sätt hålla nere priset på vad som samtidigt är den viktigaste varan i den handel på vilken den moderna världens liv beror, och även det väsentligaste biologiska behovet i människans liv.